

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese:
Joi'a și Duminec'a.

Pretulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

ANULU XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 49.

Joi, 1 Iuliu 19 Iuniu

1880.

Cu 1 Iuliu st. v. 1880 se incepe unu nou
abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóiiei
ostre, alu caroru abonamentu a espiratu cu 31
Iuniu st. v. 1880, se binevoiésca a si'lu re-
noi *de cu vreme*, pentru cá diariulu se li se
póta tramite regulatu. De la 1 Iuliu st. v.
ineolo diariulu se va tramite numai acelu
domni, cari au binevoitu a-si reinnoi abonamentulu.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati
a ne tramite adresele d-loru *esactu*, aratandu si
post'a *cea mai aprópe* de loculu, unde locuiescu.

Pretilu abonamentului la „Gazet'a Tran-
silvaniei“ este :

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni
4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl.
50 cr., pe siese luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cupost'a: pe trei luni
2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni
7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite
(mai usioru prin assignatiuni postale) la Re-
dactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“
in Brasiovu.

Cestiunea Arab-Tabiei resolvata.

Brasiovu 30/18 Iuniu.

De unu timpu incóce diarele straine, cu deose-
ne cele dela Vien'a, aducu sciri care de care mai in-
gítóre asupra relatiunilor ce esista intre Ro-
mani'a si noulu statu bulgaru. Dilele aceste se
vorbea chiaru cá d. Sturdza agentulu diplomaticu
in Romani'e in Sof'i'a ar' fi cerutu, cá guvernulu
romanu se adreseze unu ultimatu guvernului bul-
garu, din cauza, cá nu ar' voi se respunda la
note, ce i s'au adresatu din Bucuresci in ces-
tiunea legi de naturalizare si a iurisdicțiunei.

Asemeni sciri ni se paru esagurate si credemu
cá in mare parte sunt a se atribui animositatii de
care sunt cuprinsi corespondentii acelu diare fa-
cia de Bulgari'a, acést'a secundo-genitura a Rusiei
de peste Dunare. Nu iese inse fumu de unde nu
este focu, de aceea trebuie se credemu cá relatiu-
nile romano-bulgare déca si nu sunt tocmai cele
mai rele, dér' sunt fórté departe inca de a fi
bune.

Si óre ce ar' fi potutu ilustrá mai viu atitu-
dinea strana a Bulgari'e fația de Romani'a decâtu
mási cestiunea Arab-Tabiei? Se dice cá scola-
rulu de multe ori intrece pe maiestruulu seu, si'n
adeveru déca este cu putintia o mai mare ingrati-
tudine decâtu aceea cu care s'aratatu Rusi'a cá-
tra Romani, atunci Bulgari'i s'au facutu culpabili
de ea in timpulu celu scurtu, de candu prin con-
cursulu braçieleru romane, s'au emancipatu de sub
jughu turcescu. Este mai multu cá siguru cá
slavinismulu ce s'a desvoltatu atátu de curéndu intre
Bulgari, isi capeta nutrimentulu principalu totu prin
caltrigele rusesci. Acést'a esplica încátuva atitudinea
guvernului bulgaru, ne-o presenta inse totodata cá
fórté amenintatóre.

Sub aste impregiurari fiecare Romanu intielectu
trebuie se dorésca cá cátu mai curéndu se se re-
guleze fruntariile intre Romani'a si Bulgari'a, cáci
provisoriuulu ce a domnitu aprópe doi ani la frun-
tariile Dobrogei erá unu isvoru de continue con-
tente intre Romani si Bulgari. Guvernulu romanu
si staruitu din tóte poterile cá se se ficese odata
definitivu fruntari'a Dobrogei despre Bulgari'a, con-
tinu art. 46 alu tractatului dela Berlinu.

Seimu, cá caus'a intardierei cu acést'a delimi-
tare a fostu protestulu Rusiei si reclamarile Bul-

gariloru, cari nu voieau se céda Romani'e punctulu
Arab-Tabi'a, cu tóte cá prim'a comisiune euro-
peana li-lu adjudecase. Opositiunea russo-bulgara
a adusu cu sine instituirea unei alte comisiuni
„technice“ compusa din ingineri civili care a propu-
su o mica modifícare a lucrarei primei comisiuni,
dandu Bulgari'e o particea din pamentulu de prin
pregiurulu Silistriei si lasandu Arab-Tabi'a Romani'e.

Si cu acést'a a dou'a delimitare Romani'a ar' fi
potutu se fia pe deplinu multiamita, Rusi'a si Bul-
gari'a inse nu se invoiea nici acuma. Ce era de
facutu spre a terminá odata cestiunea? Marile po-
teri semnatare s'au intielesu intre sine si au insar-
cinatu pe Austro-Ungari'a cá se intrevina si se propu-
na o linia de fruntaria care se póta fi primita
si de Rusi'a.

Intrevenirea Austriei a avutu succesulu, cá Rus-
si'a a primitu propunerea ei prin care i se dá Bul-
gari'e cu câteva kilometre patrate mai multu pa-
mentu in giurulu Silistriei, Arab-Tabi'a remanendu
totu la Romani'a. Astfeliu s'a stabilitu o intiele-
gere intre tóte poterile.

Acuma vine si „Press'a“, organulu d-lui mi-
nistru de esterne Boerescu, si confirma relatiunea
diarului „Fremdenblatt“, despre care vorbiramu in
numerulu trecut. „Press'a“ numesce propunerea
Austriei ingeniósa, pentru cá impaca interesele,
amorulu propriu si susceptibilitatile tuturor; so-
lutiunea data, dice ea, încátu privesce Arab-
Tabi'a este favorabila Romani'e si singur'a paguba
ce ar' resultá din modifícare facuta liniei comi-
siunei europene este, cá podulu peste Dunare in
dreptulu Silistriei devine acuma imposibilu.

Se nasce intrebarea déca nu cumva prin acést'a
perdere s'ar' agravá situatiunea Romaniloru in Do-
brogea. „Press'a“ este de parere cá prin aceea,
cá nu va poté construi podulu pentru trasuri in
dreptulu Silistriei, de unde s'ar' fi potutu bombardá
ori-candu, Romani'a nu perde multu; Romanii isi
voru face unu podu spre Cernavod'a, unde se va
legá Romani'a cu Marea Négra, la mediloculu noiei
provincii si unde n'au a se teme de nimicu.

„Press'a“ póte se aiba dreptu, intr'unu punctu
inse nu mai incupe indoiéla despre aceea, cá are
dreptu, candu dice adeca, cá Romani'a a cástigatu
o garantia positiva insemnata, pentru cá ficsarea
si sanctiunarea fruntari'e intre ea si Bulgari'a a
devenitu oper'a Europei si nici o schimbare nu i
se póte aduce fara consentimentulu tuturor sem-
natariloru tractatului dela Berlinu. „Amu fi pre-
feritu chiaru o fruntaria si mai ingusta oferita de
Europ'a, unei fruntarii mai large, inse intielésa nu-
mai intre noi si Bulgari'a“ adauge „Press'a“.

Este fórté bine cá aceia cari au datu Romani'e
Dobrogea au ficsatu si fruntariile. Astfeliu posesi-
siunea Dobrogei pentru Romani'a este deplinu ga-
rantata de cátra Europ'a si acést'a nu a fostu su-
perflu dupa ce, cumu vedemu, Bulgari'i se pórtá
atátu de reu fația de binefacétoriiu loru de peste
Dunare. Guvernulu romanu a luat actulu de comu-
nicarea ce ia facutu br. Haymerle in privinti'a so-
lutiunei cestiunei Arab-Tabi'a, facéndu-si rezervele
sale in privinti'a podului, a caruia construire a de-
venitu imposibilu.

Guvernulu romanu va trebui se se supuna inse
si aci dictatului Europei si trebuie se-o conside-
ramu de unu norocu, cá cestiunea Arab-Tabiei celu
puçinu, cumu dice „Press'a“, „in generalitatea ei“
s'a resoltitu favorabilu pentru Romani'a.

Cronic'a evenimenteloru politice.

In 26 Iuniu diet'a croata a discutatulu
asupra propunerei lui Mrazovici si consoçi,
privitóre la cassarea cursului pentru
invetiarea limbei maghiare. Des-
baterea a fostu infocata, au luat parte la ea

multi vorbitori, in fine, dupa o declaratiune, ce au
facutu siefulu de sectiune Z s i v k o v i c i in nu-
mele guvernului croatu, diet'a a primitu urmatórea
propunere a dep. Mirko Horvath:

„Propunere: Dupa ce guvernulu reg. alu tierii,
consultandu-se cu ministruulu de finace, declara in
tielegere cu elu, cá la inaintarea amplotiloru fi-
nanciaru croati intre marginea Croatiei-Slavoniei, pe
lenga cunóscerea limbei croate are se decida pre-
scrierile § 46 alu legi de impacare. Mai departe
dupa ce guvernulu croatu declara, cá cursulu pen-
tru invetiarea limbei maghiare, instituitu de cátra
directiunea financiara, va încetá, indata ce la uni-
versitatea din Agramn catedr'a de limba maghiara
preveditu in lege va fi astfeliu organizata, cá se
lu póta visitá si acei amploti dela finace, cari
fara nici o sila, de buna voie voiescu se invetie
limb'a maghiara si cá acelu, cari nu voru se'lu
visiteze nu li se va denegá din caus'a acést'a intre
marginile regatului croato-slavonu avansarea ce-o
merita pe bas'a cunoscinteloru speciale si a dili-
gentieiu loru, diet'a asteptandu cu incredere, cá gu-
vernulu comunu va procede fația de guvernulu reg.
croato-slavono-dalmatinu intotdéma in sensulu §145
alu art. de lege I: 1868 trece peste propunerea
d-lui Mrazovici si consoçi la ordinea dilei.“

Acést'a propunere de medioculu s'a primitu cu
47 voturi contra la 20, cari s'au pronuntiatu pen-
tru trecerea la ordinea dilei nemotivata. Mai multi
membri ai partidei guvernamentale au declaratulu,
cá in cestiunea acést'a trebuie se voteze in contra
guvernului. Va se dica nici o sila, celui ce vrea
se invetie unguresce se i se dé possibilitatea prin
aceea, cá se va infintiá unu cursu de limb'a ma-
ghiara la universitate. Corespondentulu diarului
„P. Lloyd“ scrie, cá ea va fi decisiva pentru vii-
tórea constelatiune a partideloru in diet'a croata!
Croatii, cumu se vede nu voru se lase limbei ma-
ghiare nici macaru o mica portitia, prin care se
se póta furisiá in tier'a loru.

— Multa vreme lumea politica din Cislaitani'a a
fostu in nesigurantia despre viitórea reconstruire a
cabinetului austriacu. Atáta se sciea cá comitele
T a a f f e va remané ministru de interne 'si mi-
nistru-presiedinte; cine va ocupa inse celelalte por-
tofoliuri? Se dicea cá Taaffe ar' avé planulu a-si
reintari cabinetulu cu câteva personalitati centra-
liste. Cei ce au creditu acést'a s'au insielatu.
Dincontra au mai iesitu din ministeriu centralistii
Stremayer si Horst si in loculu lor au fostu nu-
miti barbáti specialisti fara colóre politica espresa.
La finace in fine a fostu chiamatu unu federa-
listu pronuntiatu.

Gazet'a de Vien'a publica urmatorulu a u t o-
g r a f u i m p e r a t e s c u : „Iubite comite
T a a f f e ! Consentindu la propunerile d-tale
primesci autografele, prin cari pe ministruulu Meu
de justitia Dr. de Stremayr, pe ministruulu pentru
aperarea tierii maioru br. de Horst pe ministruulu
Meu de comerciu br. de Korb si pe ministruulu de
finace br. de Krieger-Au 'i demisiunezu si nu-
mescu totodatu pe presiedintele curti de apelu Mo-
riz br. de S t r e i t ministru de justitia, pe ge-
neralulu Zeno c o m i t e d e W e l s e r h e i m b
ministru pentru apeararea tierii, pe consiliarulu de
curte si minist. Alfred cavaleru K r e m e r d e
A n e n r o d e ministru de comerciu si pe consi-
liariulu guv. Dr. Julian D u n a i e v s k i mi-
nistru de finace. Schönbrunn 26 Iuniu 1880. —
F r a n c i s c u I o s i f u m . p . Contrassegnatu:
T á a f f e m . p .

Aceste numiri noue nu au facutu buna impresi-
siune. Cu deosebire displace centralistiloru din
Vien'a si Budapest'a numirea autonomistului Du-
naievski, (polonu) la finace. „Unu polonu mi-
nistru de finace“, acést'a nu s'a mai pomenitu es-
clama „Deutsche Ztg.“ care era dedata se veda o-
cupandu acestu portofoliu totu numai barbati de

nationalitate germana. Numit'a f'ia se intrist'ea cu deosebire din cauza, c' Dunaievski cu Polonii sei au votatu intotdeauna pentru inmultirea speselor, ce se facu pentru armata, ear' de c'ate ori a fostu vorb'a de a face vre-o jertfa, care avea se-o p'orte si Galiti'a, nu voia se scia de ea si tocmai densulu se fia chiamatu a esecut' reform'a impositeloru, acelu Dunaievski, care a facutu cea mai mare opoziune proiectulu de regularea impositeloru pe pamenturi din cauza, c' nu convinea marilor proprietari din Galiti'a? Voru se sos'ea carasi acele timpuri — dice „D. Ztg.“ — candu ministrulu de finance va fi numai cassierulu ministrulu de resbelu; interesele militare mana in mana cu separatismulu polonesu! . . .

Perspectiv'a ce-o face „D. Z.“ este in totu casulu f'orte pessimista, remane inse de a se dovedi, d'ca d. Dunaievski va reman' fidelu si c' ministru frumoseloru principii de egala indreptare, ce le-a desvoltatu cu ocaziunea discussiunei proiectulu de respunsu la discursulu tronului. — Unu semnu c' Polonii sunt bine veduti astadi la curtea imperiala este si inal'ta distinctiune, de care s'a bucuratu ministrulu pentru Galiti'a *Ziemialkovski*, conferindu-i-se ordinulu cor'nei de feru clas'a I.

Dupa caderea lui Hohenwart, Andr'assy cu Maghiarii sei incepuse a proteg'ia pe Poloni si se vorbea chiaru de unu trialismu n'ntio-maghiaro-polonu, este d'ér' surprindietoriu, c' „Pester Lloyd“ este at'atu de nemultiamitu cu polonulu Dunaievski, cu care „nu scie ce se inc'pa“ esprimandu totodata dorint'ia, c' va fi silitu a demisiun' cur'ndu. P'ote, d'ér' cine garant'ea celoru dela „P. L.“ c' dupa Dunaievski va veni o pers'ona, care se le placa d-loru mai bine? Cum se vede ministeriulu Taaffe totu mai multu se depart'ea de politic'a centralistico-dualistica.

— Joi'a trecuta s'a deschisu subscriptiunea la actiunile Banc'ei Nationale in t'ota Romani'a. Era anuntiatu c' subscrierea va dur' cinci dile, d'ér' deja dupa prim'a di „Monitoriulu“ a facutu de scire, c': „din telegramele primite dela diferitele cassierii p'na in s'ér'a dela 12 Iuniu v. resultandu, c' s'au subscriu peste 50,000 actiuni ale Banc'ei Nationale in diu'a d'antaiu, din cari 16,000 pentru sume nereductibile, subscrierea se inchide in t'ota tier'a,“ — Asiad'ér' numai intr'o di s'au subscriu 25 mil'one in locu de 8 mil'one, de aci se p'ote conchide c'atu de mare ar' fi fostu rezultatulu subscrieriloru, d'ca s'ar' fi continuatu inca patru dile. „Triumfulu este d'ér' stralucitu, dice „Cur. Fin.“ si increderea in vitalitatea Romani'ei se vede inca odata recunoscuta in modulu celu mai categoricu pe terenulu financiaru.“

Faptulu, c' ministrulu de finance a datu ordinu, c' se se inchida subscriptiunile dupa prim'a di, a produsu nemultiamire in multe parti, c'aci multi, cari au voitu se subscrie, isi rezervasera ac'ést'a pe a dou'a di si pe dilele urmat'ore. I se imputu ministrulu, c' n'a prevediutu reesit'a operatiunei si n'a anuntiatu mai inainte, c' subscriptiunea se va inchide indata ce actiunile necesare era acoperite. Din caus'a ac'ést'a multi, chiaru case de banca insemnate n'au potutu se subscria.

Domnitoriulu Carolu a primitu respunsulu consiliulu federalu elvetianu, la scrisorile, prin cari bine-voise a insarcin' pe d. Calimachi Catargiu, reprezentantulu seu pe l'nga Majestatea S'a britanica si tramisu in missiune extraordinara la Bern'a, de a notifica consiliulu nou'a situatiune politica a Romani'ei. Prin acestu respunsu consiliulu federalu, dupa ce anuntia, c' a primitu notificatiunea princiara, relativa la independenti'a proclamata pe timpul resbelulu 1877—78, consacrata prin tractatulu dela Berlinu, dela 13 Iuniu 1878 si recunoscuta astadi de t'ota Europ'a, declara, c' a luat u actu cu celu mai deosebitu interessu de acestu evenimentu, care incoron'za cu successu silintiele si sacrificiele poporulu romanu, si contine unu g'agiu de securitate pentru interesele generale pe Danarea de josu. Totodata consiliulu aduc'ndu multumirile Sale M. Sale gale pentru simpat'ia ce a aratatu c'atra Elveti'a, esprima asigurarile, c' si din partea s'a nu va neglije nimicu, pentru a pastr' relatiunile, ce esistu intre ambele tieri, cu caracterulu loru de buna si cordiala amicitia.

„Le Messenger d'Athènes“ aduce scirea, c' cabinetulu din Bucuresti a refusat u positivu de a intr' in negociatiuni cu delegatii patriachatulu ecumenicu in privirea regularii c'estiunii b'unuriloru manastiresci. Ne place a crede — dice f'oi'a ateni'ana, c' ac'ést'a nu va fi cuven-

tulu seu celu din urma si c', pentru a nu merge in contra recomandatiunloru, ce i le-au facutu Europ'a acum doi ani la Berlinu, cabinetulu romanu va av' intieptiunea de a si aduce aminte de cu vreme, c' vorbele „confiscare“ si „spoliare“ sunt de multu st'erse din codulu natiuniloru civilisate. — Respundemu scurtu, scrie „Timp.“, c' din codulu natiuniloru civilisate numai „spoliarea e st'ersa; „confiscarea“ inse nu, ear' „secularisarea“ averiloru de mana m'orte si mai pu'inu.

O scris'ore adressata din P'eching c'atra „National-Zeitung“ din Berlinu dice, c' in t'ota Chin'a, in vederea uuui conflictu cu Rusi'a, nu se aude vorbindu de c'atu de preparative de resbelu. Riulu Peiho, care duce la P'eching, este fortificatu intr'unu modu formidabilu. Forturile dela Fakon apr'ope de Tien-tsin sunt garnisite cu tunuri Krupp de mare calibru. Mai multu inca; s'a asediatu si'pte canoniere chineze, dintre cari patru sunt cu totul noue, in partile cele mai espuse ale riului. Masse intregi de trupe armate si disciplinate dupa sistemulu european sunt concentrate in apropiarea Capitalei.

Gambetta despre amnestia.

Estragemu din memorabilulu discursu alu lui Gambetta pentru amnestia, urmat'orele passagie:

„Vine se vi se spuna, c' amnesti'a este o politica de capitulatiune si de slabiciune! Si d'ca privescu, de unde pornesce imputarea, 'mi dicu: ore, dincontra, nu semtiti, cu stravederea inimiculu, c' ac'ést'a mesura este in realitate o mesura de grupare si de concentrare? (Bravo si aplause.) Nu vedeti ore, c' ac'ést'a mesura trebuie luata mai inainte de alegeri, si c' din momentulu ce trebuie luata mai inainte de alegeri trebuie se-o luamu pe c'atu se va pot' mai iute si pre c'atu se va pot' mai departe de alegeri? (Noue aplause.) Si pentru ce? Pentru a ve impeded' de a-o exploat'! (Noue si viui aplause.) . . . Aduceti-ve aminte, c' d'ca ve'ti aman' amnesti'a p'na in ajunulu alegeriloru din 1881, se va exploat' ertarea acordata ómeniloru comunei c' unu complotu, c' o seditiune, voru ingroz' Fran'ia aratandu-i pericuiiele, ce ar' result' din re'ntorcerea unor ómeni impovorati de crima, acoperiti de sange, satosi de resbunare; pe candu d'ca ve'ti acord' amnesti'a astadi, se va imtempl' c' si cu predicerile sinistre, ce se faceau asupra readucerii Camerelor la Parisu. Esperientia s'a facutu; liniscea si intieptiunea poporulu parisianu au respunsu la aceste profetii mai multu séu mai pu'inu interessate. D-loru, totu esperienti'a va respunde si la cestiunea de amnestia. Peste 15 luni, candu vomu reveni inaintea aleg'etiloru nostri, inaintea votulu universalu, ilu vomu pot' lu' de martoru c', din diu'a, candu ati votatu amnesti'a, uitarea ertarea, si tacerea s'au respanditu asupra resbelulu civilu. Eata pentru ce gasescu amnesti'a oportuna, éta pentru ce amu sfatuit'o. (Prea bine!)

„. . . Este on'orea guvernulu republicanu, alaturi cu care sunt si eu, c' a potutu, infr'ndu fractiunile, sa fundeze Republic'a, se readuca Camerele la Parisu, s' decreteze pe r'ndu reintrarea pe pamentulu natiionalu a ómeniloru compromisi in discordiile n'stre. Ac'ést'a este on'orea, forti'a acestui guvern u si elu are totu dreptulu in numele Fran'iei, se ve dica: „Am garanti'a si depositulu ordinei si ale libertatiloru nationale in m'ani, aveti incredere in mine, mergeti cu mine.“

„. . . Nimeni in ac'ést'a adunare nu indrasnesce a se redic' si a dice: Nu! niciodata nu vomu face amnestia; trebuie se staruimu in o politica neimpacabila, care nu cu'osce dec'atu gresielu neiertabile. Trebuie d'ér' se facemu amnestia si singur'a cestiune politica, care se impune atentiunii parlamentulu, este ac'ést'a: Esiste ore unu momentu mai favorabilu pentru a-o face? (Aplause prelungite la stang'a si centru.) Eu dicu, c' nu esiste. . . Nu, Fran'ia nu e pasionata pentru amnestia, ea scie ce a costat' ac'ést'a seria de crime, ea scie, care a fostu portiunea acestei nebulii neuitabile, d'ér' Fran'ia e cuprinsa de sentimentulu oboselei (F'orte bine! Aplause) ea e ostentita de a aud'ne'cetatu reproduc'ndu-se aceste debateri asupra amnestiei si ea dice guvernantiloru ei chiaru d-v'ostre: candu me veti scap' ore de ac'ést'a str'entia de resbelu civilu? (Bravo la stang'a.) Séu ore voiti se ve impotrivi la ac'ést'a mesura numai spre a ve impotrivi? (F'orte bine!) Nu simtiti ore, c' este necesaru de a merge mai bine la acei aleg'etori onesci, sinceri, cari turburati si rataciti considera amanesti'a, c' int'orcere la

cele mai detestabile doctrine si a le dice: Republic'a este guvernulu, care e celu mai tare, dintre t'ote guvernele cunoscute, in contra demagogiei. Pentru c' nu guvern'ea si nu reprima nici in numele unei familii, nici in numele unei case, ci in numele legei si alu Fran'iei. (Bravo si aplause repetate la stang'a si centru.)

Aruncandu o privire si in afara, ce amu veditu? Acumu si'ese luni Europ'a era ingrigeata, judec' aceste mesuri de premature. Sunteti in mediulocu monarchiloru seculare, respectate, venerate ale caroru susceptibilitati si temeri este prim'a d-v'ostre datorita de a le consider'. Acestui patriotismu republicanu datoriti deja a ved' dandu-se adeveratulu seu raugu, adeveratulu seu locu in concertulu european unu statu republicanu at'atu de considerabilu si at'atu de nou, care pune pe cea mai betrana natiune a Europei si 40 mil'one in miscare sub singur'a influentia a opiniunei publice (Aplause prelungite.) Astadi ati redob'nditu creditulu si increderea din punctulu de vedere alu bogatiei v'ostre materiale, sunteti pe cale de a redob'ndi incredere si din punctulu de vedere alu p'et'rii morale, alu stabilitatii v'ostre politice. (Aplause) Care sunt d'ér' acuma in ac'ést'a cestiune semtiemintele Europei? Se-amu adunatu, le-amu ing'istratu: Amnesti'a, dicenise, puteti se-o faceti; ea nu mai speria Europ'a si ve va scap' de multe (Aplause prelungite.)

„. . . S'a disu, si cu dreptu cuventu, c' din'a de 14 Iuliu fiindu o serbat'ore nationala, unu locu de intalnire, unde, pentru prim'a óra, armata, organulu legitimu alu natiunii, se va gasi fa'ia in fa'ia cu puterea, unde isi va relu' drapelele sale vai! parasite intr'unu modu at'atu de odiosu. . . (Bravo si aplause prelungite.) . . . Oh! da, trebuie c' in acea di, inaintea patriei (noui aplause) trebuie, c' in fa'ia puterei, in fa'ia natiunii reprezentate prin mandatarii sei fideli, in fa'ia armatei „suprema sperantia si suprem'a idea“; cumu dicea unu mare poetu, care, si elu, intr'o alta incinta, intrec'ndu t'ota lumea, pledase caus'a celoru invinsi (aplause), trebuie s' inchideti cartea acestoru dieci ani, trebuie s' puneti p'ér'a mormentalu a uitarii peste crimele si vultorile comunei, si se spuneti tuturoru, acestora a caroru absintia o simt'imu, a celoru, ale caroru contradiceri si neintielegeri le regretamu c'ate odata, c' nu existe de c'atu o Fran'ia si o republica. Aclamat'uni si aplause prelungite. (Unu mare numeru de membrii se sc'ola dela locurile lor si se gr'amadescu in giurulu oratorulu spre a'lu felicit' la scoborirea s'a de pe tribuna).

Dela sin'odele eparchiali romane gr. or.

(Urmare.)

Siedinti'a XIX si cea din urma se tien' in 10/22 Maiu. In ac'ést'a siedintia se finesce desbateru bugetulu B pe 1881. Dupa ac'ést'a raport'ea comisiunea pentru propuneri in privint'ia propuneriloru nepertractate inca. Apoi raport'ea comisiunea pentru petitiuni. Siedinti'a se inchide cu raportulu asupra bugetulu casei si cu acela alu comisiunei bisericesci. Dupa pertractarea acestoru raporte, presedintele, aruncandu o privire retrospectiva asup'r'a lucrariloru acestui sinodu, constata c' ac'ést'a sesiune a fostu mai lunga de c'ate t'ote cele de p'na aci. Zelulu cu care au participatu d-nii deputati la desbaterile din siedintie, ar'ata, c' ei au unu viu interesu pentru trebile bisericesci, scolare si culturale. Ac'ést'a dovedesce unu progresu imbucuratoriu pe calea sinodalitatii n'ostre. Chiaru si impregiurarea, c' asupra unor'a, anoru puncte s'au incinsu discussiuni mai vii, nu este dec'atu o dovada despre zelulu d-loru deputati sinodali pentru promov'ia institutiuniloru n'ostre constitutional bisericesci. Esprimendu in urma convingerea s'a c' intre toti domnesce bur'a intielegere pentru inaintarea binelui comunu, impl'ora binecuv'entarea ceriulu asup'r'a lucrariloru sinodulu. Dandu apoi bine cuventarea s'a archier'esca deputatiloru declara sesiunea ordinaria a acestui sinodu de inchisa. — Finindu aci cu raportulu despre lucrarile sinodulu archidiecesanu, lasamu se urm'eze ac'el'a despre lucrarile sinodulu din

Eparch'ia Aradului.

Prea Santi'a S'a domnulu episcopu Ioanu Metianu deschise sinodulu, dupa implinirea formalitatiloru prescrise de statutulu organicu, prin o cuventare scurta inse f'orte medi'osa. Prin ac'ést'a cuventare demnulu si energiculu prelatu caut' a incaldi animele d-loru deputati si a st'umul' zelulu lor u pentru afacerile bisericesci scolare, si fundatio-

mai. Dovăda, că cei de față au întielesu pe episcopulu lor, este, că ei i aclamara cuventarea cu strigate de „Se traiésca“ si decisera se fi alaturata la protocolu. Dupa ce fura prezentate raportele consistoriilor din Aradu si Ovadea mare si tôte celelalte hartii si rogări intrate la consistoriu, se incheiă siedintia anuciandu-se a III-a pe 29 Aprile la 9 ore dim. Acésta siedintia a fostu ocupata numai cu verificari si interpelari si cu rezolvarea unoru rogari. De insemnatu vorbirea comemorativa a deputatului Petru Jurma pentru ilustrulu barbatu Andreiu Mocioni de Poenu repozatu de curându. Dlu deput. aprezăza in vorbirea sa dupe cuvintia inaltele virtuti ale defunctului si neobosit'a lui activitate pe tereptulu nationalu-bisericescu pentru recăstigarea si consolidarea autonomiei năstre bisericesci. Dreptu aceea propune, ca sinodulu avendu in vedere neuitatele merite ale ilustrului barbatu se iea actiu durere despre irreparabil'a lui perdere. Sinodulu exprima in protocolulu siedintiei adenc'a s'a cerere pentru perderea acestui demnu fiu alu bisericeii si la iniciativ'a P. S. S. parintelui episcopu mulandu-se in picioru dice: „Fia-i tierin'a usiora“ ca veduvei in doliu decide a-i-se tramite o adresa de condolantia.

In siedintia a III-a dela 29 Aprile la 4 ore dim. se pune mai antaiu la ordinea dilii raportulu comisiunei verificatōre, (raportoru d. M. B. Stănescu.) Dupa pertractarea unui raportu alu comisiunei petitiunare, se discuta raportulu comisiunei episcopesci, din care se vede; că senatul episcopescu in decursulu anului 1879 a tienutu 12 siedintie, in cari din 768 de piese intrate s'au rezolvitu 611, éra restulu de 157 se refere la cassarea pretensiunilor si la fundatiuni. Din acestu raportu se vede mai departe, că consistoriulu a reveditu in decursulu anului espiratu 246 de socoteli bisericesci, ceea ce constituie unu progresu în viața de anulu procedentu. Sinodulu iea la cunoscutia acestu punctu cu acelu adausu, că consistoriulu nu propri'a sa responsabilitate se caute, se se esente intru tôte conclusulu sinodulu Nr. 184 din 1879, dupa care tôte comunele bisericesci din eparhia suntu indatorate a asterne socotelele loru consistoriilor spre revisuire. Sinodulu insarcinéza pe consistoriu, se iea mesuri, că pre viitoriu tôte propozitiunile se astérna spre revisuire socotelele cancelariilor loru; de asemenea se astérna la timptu cerutu spre censurare si aprobare preliminarile getari ale fundatiunilor, dintre cari pēna aci a fostu censurate si aprobate numai 5 si anume unu protop. Timisiorii un'a si din alu Ienopolei patru. Relativu la punctulu din raportu, care tractăza despre licuidarea si asigurarea bānilor bisericesci sinodulu iea la cunoscutia pasii facuti in această cauza; pentru a delatură inse pe viitoriu socotelele, ce s'au doveditu, ca intempina asigurarea capitalurilor bisericesci, sinodulu esmite din sinulu unu o comisiune, care studiindu caus'a si combinandu tôte referintiele unei cestiuni atātu de importante se elaboreze unu planu in asta privintia pe care apoi se-lu astérna sinodulu in proxim'a sesiune ordinaria. Sinodulu alege că presiedinte alu acestei comisiuni pe P. S. S. d-lu episcopu I. I. că membri pe d-nii deputati Dumitru Bonciu, Ioanu Deseanu, Ioane Belesiu, Nicolau Oncu, Vas. Paguba si Iosifu Goldisiu.

(Va urmă.)

Impartirea ofrandelor pentru inundati.

(Urmare.)

XXXII.

Processu-verbalu incheiatu in comun'a *Mihaleni* la 19 Aprile (1 Maiu) 1880 in presentia d-loru delegati ai comitetului pentru inundatii romani, instituitu in Brasiovu, Nicol. T. Ciurcu si Dr. Aurel Muresianu, a d-lui notariu cercualu din Mihaleni Augustinu Onitiu, si a primariului Nistoru Fugata din comun'a Bucuresci.

Domnii delegati ai comitetului convingundu-se despre daunele ce s'au causatu locuitorilor din comun'a *Bucuresci* prin esundarea vālei Bucuresci si a paraielor de acolo au impartitu urmatōrele ajutōre:

Lui Nicolae Boticiu parochu g. u. caruia ap'a ia nomolitu totu pamentulu, s'a datu sum'a de 15 fl. v. a. Lui Solomonu Balta si Iuonu Boticiu l. Avramu, cari intre ceilalti au pagubitu mai multu li s'au datu câte 10 fl. (15 fl.). Veduvei Istina Balta, care nu mai pōte locui in casa ei, i s'au datu 10 fl., ear' lui Nidolae Tiu 8 fl. (18 fl.) Veduvei Sofia Tuguta si Maria Romanu si lui Iuonu Fugata li s'au datu câte 3 fl. v. a. (12 fl.)

In totalu s'au impartitu la inundatii din comun'a *Bucuresci* sum'a de 65 fl. v. a.

Spre adevierirea acestor'a urméza subscrierile:

Nicolau Boticiu (L. S.) Nistoru Fugata parochu. jude comunalu.

(L. S.) A. Onitiu notariu in Mihaleni.

XXXIII.

Processu verbalu incheiatu in comun'a *Mihaleni* la 19 Aprile (1 Main) 1880 in presentia d-loru delegati ai comitetului instituitu in Brasiovu pentru Romanii inundati, Nicolae T. Ciurcu si Dr. Aurel Muresianu.

Domnii delegati ai comitetului convingându-se la față locului despre daunele causate prin reversarēa apoi Crisiului Albu la locuitorii din acést'a comuna (*Mihaleni*) si giuru au impartitu urmatōrele ajutōre:

Lui Stefanu Albu si Constantinu Costinu din Bradu si lui Augustinu Onitiu din Mihaleni, cari au suferitu paguba insemnate pe proprietatile lor resp. ale socioloru lor li s'a datu câte 20 fl. v. a. Lui Achimu Comsi'a din comun'a vecina Zdraptiu i s'a datu sum'a de 10 fl. v. a. (70). Urmatoriloru locuitori tierani din comun'a Mihaleni Avramu Iurci'a, Zacheiu Tomutia, Dumitru Iurc'a, Dudutia, Todoru Costea, Maria Lutiu, Maria Marcu, Gavrilu Tomutia si Forinc'a Opreanu li s'a datu câte 5 fl. v. a. (40 fl.) Lui Iuonu Marcu, Dumitru Clesiu, Petru Dreganu, Iuonu Poenariu a lui Iuonu, Avramu Tomutia a lui Craciun, Salvina Oprianu, Iuonu Bradeanu, Petru Iuonu l. Dumitru, Iuonu Poenariu a Mariei, Nistoru Plesia, Elena Sanu, Candian Bocsieriu, Iuonu Todea l. Petru, Iuonu Rusu, Avramu Savu, Evutia Bocsieriu, Pavelu Trifu, Atimu Matesiu, Gavrilu Clesiu, Iuonu Laposiu si Simeonu Todea li s'au datu inte 3 fl. (63 fl.) In fine s'a datu lui Filimonu Bireu, Nicolae Ratiu Tanase, Spiridonu Florinc'a, Sofia Verciu, Nicolae Safta, Spiridonu Dondosiu, Anita Crisianu, Avramu Bucuru, Simeonu Ciocanu, Petru Barbu, Sofia Iurca, Dochitia Resiga, Sofia Polvrea, Ana Marcu l. Gavrilu, Sofia Gavrilu, Iuonu Petrescu, Dochitia Oprianu si Petru Matesiu câte 2 fl. (38 fl.)

In favorulu scōlei din Mihaleni care este lipsita de cărțile necesare pentru copii orfani, s'a datu sum'a de 20 fl. v. a. Acést'a suma s'a predatu invetiatoriului Avramu Tomutia cu obligamintea, că se dé socotēla la timpulu seu in publicu.

In totalu s'a impartitu sum'a de 231 fl. v. a. — Spre adevierire urméza subscrierile.

Avramu Tomutia inv. (L. S.) Petru Verciu jude com. Ioachim Comsia. (L. S.) Onitiu, not. cerc.

G. Tomutia si I. Petrescu jurati subs. prin Onitiu not.

(Va urmă.)

Din memoriile lui I. Hellade R. Georgiu Lazaru.

(Urmare.)

Lazaru stete professoru in santulu Sav'a patru ani cu unu zelu din cele mai rari. Elu servicinlu seu nu 'si avu, că o professia, ci că o missiune. Avea vreo douăzeci de elevi regulati ce ilu ascultara dela inceputu pēna in capetu. Candu facea inse lectiuni de filosofia, sal'a gema de auditori, in capulu caror'a éra repausatulu Alessandru, tatalu fratiloru oficeri Tel. *) Nu lipsiă nimicu acestui professoru ce 'si luase de missiune regenerarea Romanului: elu isi simtiă vocati'a si obstacolele multe si varii si dese, in locu de a'lu invinge séu a'lu descuragia, cu atāt'a ilu inbarbăta mai multu infașisirea loru. Candu era in classe, éra altulu cu totul: celu mai ordinaru si pota dice si trivialu éra la sine séu airea; in scōla inse era sublimu de inspiratia; cathedr'a lui semenă unui ambonu: pe dēns'a 'i fulgera ochii, si vedé cineva cum i se bate peptulu. Cu mâni pline in orice ocazie arunca semintile nationalitatii si patriotismului luminatu.

Pōte cineva vedé energi'a si discussiunea s'a din cuventarea urmatōre, compusa la ocași'a înscăunarii de metropolitu alu Ungro-Valachiei a repausatului Dionisiu Lupea. Pēna atunci, dela unu timpu inca pe scaunulu Metropoliei staturera metropoliti Greci. In Domni'a lui Sutiū, boierii Romani staruira dupa mōrtea lui Nectariu a asiediă unu metropolitu romanu. Pōte ori-cine pretiū cătu éra curagiulu si decisiunea lui Lazaru, déca sub o domnire phanariota, cuteza de a face a se pronuntia unu asemenea cuventu. Nu éra asia de facilu pe acei timpi a defni séu a caracterisă ce va se dica phanariotu, si mai virtosu a 'lu defni intru unu sensu romanescu. Lazaru inse vorbindu in acestu cuventu de starea, in care ajunsesera Romanii, striga: „Amariti sub jugulu robiei, de totu cadiuti in prapasti'a orbiei, bine gatiti spre slujb'a v r a j m a s i u l u i ó m e n i r i i , r ā p i t o r u l u i c a s e i p a r i n t e s c i .

Cum poté altulu mai bine sub două denumiri atātu de insemnatōre si atātu de energice si curagiōse se arate acelu machiavelismu infernalu ce a statu flagelulu a doi populi intregi, desmosteniti in tiér'a lor? Cuventulu acest'a s'a datu

*) Pe atunci era doi frati celu micu nu murise.

spre alu pronuntia inaintea Metropolitului romanu si a boierilor adunati la Metropolie, unuia din elevii sei, diacōnulu Davidu, actualulu economu alu Metropoliei*) multiunita acestui calgeru ce la conservatu, si ni la comunicatu spre a'lu reproduce.

La 1822 Lazaru impilatu dejă de amaruri si persecutiuni, abandonatu de toti, calumniatu de hereticu, furatu pēna la camasia de fiulu unui preotu colegu, că professoru in Santulu Sav'a si nedespagubitu de nimeni, pentru că preotulu cu fiulu lui éra suditi si protegiati de consulatulu respectivu. Lipsitu dicu la 1822 pōte si de pānea de tôte dilele, cadiu de desperare intr'o viétia desordonata in cea ce se refera, la senatatea lui, si cadiu intr'o paralisa.

Ne duceamu in totu d'aua a'lu cercetă, eu si repozatulu Daniel Tomerculu**) singurii elevi ce i mai remassera devoti cu o pietate religiōsa.**) Intr'o di ducēndu-ne ilu aflaramu josu lunga patu plangēndu, si legatu de piciorulu patului. — Vedeti ce mi a facntu Raducanulu, ne dise cautandu in susu la noi cu o cautatura ce nu o potu uită. — Cum? Raducanulu! — Elu, dă, blastematulu, Sciti cătu l'amu avutu de aprōpe si l'amu preferitu din toti elevii. Amu nedreptatitu pōte pe ceilalti elevi, si de aceea me pedepsi Dumnedieu prin ingratitudea lui. E multu de candu m'a abandonatu, si candu venia câte odata, éra numai că se 'mi amarasca sufletulu. Imi totu dice, c'am inebunitu, si astadi, uite că dinpreuna cu alti misiel venira si me legara de piciorulu patului, si nu me dōre atatu de fapt'a loru cătu de risulu loru D i a v o l e s c u . Nu mai putea de risu candu me legă si ridiendu că diavoli esira pe usia.

Sciamu amendo cum si toti ceilalti elevi pe Raducanulu June din vechii panachidari, fara nici o educatia séu instructia clasica, abia putuse a pricepe din mathematice óre-care practica de a lucră cu mas'a mecanicamente fara a puté a 'si dá cuventu de ceea ce facea. La dēnsulu geometria éra unu mestesiugu. Lazaru ilu preferă din ceilalti, căci dicea că e Romanu curatu netrecutu prin scōlele grecesci. In adevēru bietulu omu nu audisse nimicu de câte pōte cine-va audi in Isocrate, in Xenophonte, in Platon in demostene, in Omer si altii. Nu scia din carte de cătu cele ce ar' fi potutu a-i spune Nenovici, si geometri'a pentru dēnsulu éra unu m e s t e s i u g u . Sciamu pe Raducanulu de omu grosolanu, plinu de defecte in resbelu cu toti elevii impertinentu insusi, basandu-se pe favōrea profesorului seu; nu credeamu inse că ar' fi potutu fi capabilu de-o asemenea fapta intru a 'si batjocuri intr'o di profesorulu, dupa cum batjocuriă pe condiscipalii sei, ce fiindu mai multi nu s'ar fi lasatu a se vedé legati.

Pentru tot-d'aua remase unu misteru motivulu, ce indemnă pe Raducanulu la o asemenea fapta; pentru ca nimicu nu i s'a luatulu Lazar. Intră pe atunci in jocurile grosolane aleunoru asemenea juni si nesce asemenea fapte condamnabile in adevēru inse fara nici unu scopu de crima.

Deslegaram pe Lazar si ilu puseramu in patu. Ne spuse, că are unu cunoscutu alu séu ce ii éra si óre cumu consange de departe, acést'a locuiă la Tirgulu — d'afaro, s'au la oboru si se dicea Vetaf séu pircalab de Ungureni. — Ne rugă Lazaru a ne duce spre a-i dá de scire s'a vina sē 'l vedia.

Ilu aflaramu si aducēndu 'lu la Lazaru, acest'a ilu rugă sē 'lu iē de acolo din acele umede si pline de silitra ziduri ale singureloru locuibili pe atunci case din santulu Sava****) si s'a 'l duca la elu a casa. Nu spuse nimicu acestuia despre purtarea lui Raducanu.

(Va urmă.)

D i v e r s e .

[M a i e s t a t e a S ' a] dupa cum se anuntia, pe la inceputulu tōmnei viiiōre va merge la L u g o s i u spre a asistă la unu manevru mare militaru. E probabilu că cu acést'a ocașiune monarhulu va visită câteva orasie mai mari din sudulu Ungariei.

[I m p e r a t e s a c á g i m n a s t a .] Sub titlulu acest'a i se scrie diarului „D. Zeitung.“: „Este sciutu ce perfectiune possede imperatēs'a (Austriei) in art'a calaritului inca din fraged'a junetia. Mai pușinu cunoscutu va fi inse, că Maiestatea S'a

*) Éra la 1839 economu, a fostu si egumenu alu Snagovului.

**) Vomu vorbi peste pușinu si de junele acest'a, de zelulu lui si de trista lui mōrte.

***)) Amici striusi atatu pentru ocupatiunile litterarie cătu si pentru devotamentulu către profesorulu nostru, a-junseramu a trai la unu locu, a ne face vestimentele perechi in casa si afara, a purt'a aceleasi culori si pentru memoria maistrului nostru in devotamentulu către patrie a ne dá numele de Lazarini, s'au Lazarineni.

****)) Aceste case unde éra in urma museulu nationalu au fostu la inceputu cuhniele Domnesci, candu curtea era in santulu Sava, apoi bucatariile scōlele grecesci, candu a fostu acolo scōla; apoi in ruinile loru devenisera a caritataria; apoi in reparatia loru scōl'a lui Lazar; si in fine bibliothica si museu.

posede in specialu pentru gimnastica o preditec-tiune extraordinara, si ca cultiva art'a acést'a cu pacientia atátu de neobositu, încátu pretutindenea unde curtea petrece mai multu timpu se afla o scóla de gimnastica completa spre scopulu acestoru esercitii corporale — asia la palatalu din Vien'a, la Schönbrunn, Gödöllö si la Ischi. Chiaru in caletori'a la Irland'a Maj. S'a a dusu cu sine unu vagonu plinu cu totfeliulu de obiecte de gimnastica. Cá maestru gimnasticu alu Majestatii Sale functiunéza Dr. Ludovicu Seeger.“

[Donatiune.] Maiestatea S'a a donatu comunei bisericesci gr. or. romane din Mosioniu (Ungeri'a) pentru repararea bisericeii sale 200 fl.

[P r o d u c t i u n e a] cea arangiat'o Duminec'a trecuta societatea sodaliloru romanu din Brasiovu a atrasu pe multi, amici ai progressului meserieloru intre Romani si trebuie se constatam, cá succesulu ce l'au dobénditu membrii societatii de astadata a fostu cátu se póte de bunu, ba déca consideram cátu de tenera este inca numit'a societate si cá acést'a a fostu abia a treia productiune a ei, succesulu ilu potemu numi chiaru neasteptatu. Sodalulu d. D. Budea a rostitu mai antaiu cuventulu de deschidere, in care aratá marile folóse ce le are cultivarea industriei pentru Romani, dicendu, cá prin mediuloculu inteligentiei a moralitatii si a activitatii se póte impamenteni industri'a mica si la Romani, redicandu bunastarea loru individuala si nationala; aventulu ce l'au luatu industri'a in Françi'a si Itali'a este a se multiami inteligentiei meseriasiloru lor; pretutindeni societatea se ingrijesce pentru cultur'a si spriginirea meseriasiloru. In fine apeléza la publicu cá se incurageze societatea sodaliloru romanu de aci si bineventandu-lu cere o indulgenta apretiare a productiunei. Dupa acestu discursu care a fostu viu aplaudatu s'au esecutatu celelalte puncte ale programei. Chorulu condusu de d. prof. Frank si-a deslegatu problem'a spre multiamirea generala, asemenea au fostu aplaudate declamatiunile cu deosebire aceea a sodalulu Opriu. Dupa productiune s'a deschisu joculu cu „Hor'a.“

[Essamenele publice] la scólele centrale romane gr. or. din Brasiovu la finea an. scol. 1879/80 se voru tiené in ordinea urmatóre a) La gimnasiu, la scóla comerciala si reala: Sambata in 21 Iuniu st. v.: dela 8—9 óre a. m. cl. I. gimn. 9—10 cl. I. reala 10—11 cl. II. gim. 11—12 cl. II. reala. dela 3—4 óre p. m. cl. III. gimn. 4—5 cl. III. reala. 5—6 cl. IV. gimn. 6—7 gimnastica. — Dumineca in 22 Iuniu st. v.: 10¹/₂—12 óre a. m. cl. V. de copile si espositi'a lucrurilor de mana. — Luni in 23 Iuniu st. v.: 8—9 óre a. m. cl. V. gim. 9—10 cl. IV. reala. 10—11 cl. VI. gimn. 11—12 cl. I. comerciala dela 3—4 óre p. m. cl. VII. gimn. 4—4 cl. II. com. dela 5—6 Cántari. b) La scóla primaria (normala) voru fi essamenele: Sambata in 21 Iuniu st. v.: dela 8—9 óre a. m. cl. I. de copile; 9—10¹/₂ cl. II. 3—4¹/₂ p. m. cl. III. 4¹/₂—6 cl. IV. de copile. Luni in 23 Iuniu st. v.: dela 8—10 óre a. m. cl. IV. de copii; 10—11 cl. III. a) 11—12 cl. III. b) 3—4 p. m. cl. II., 4—5¹/₂ cl. I. de copii. Essamenele se incheia cu cantari. — La 5¹/₂ ore p. m. esercitii gimnastice. c) Essamenele de maturitate. 1. Essamenulu oralu de maturitate cu scolarii din cl. VIII. gimn. va fi Mercuri si Joi in 25 si 26 Iuniu sti v. inainte si dupa amédu. 2. Esamenulu oralu de maturitate cu scolarii din cl. III. comerciala va fi Vineri in 27 Iuniu st. v. Dumineca in 29 Iuniu st. v. Dupa servitiulu devinu impreunatu cu rugaciunea de multiamita in bisericea S. Nicolae din Scheiu se va incheié anulu scolaru 1879/80 cu cetirea clasificatiuniloru si cu impartirea premiiloru in sal'a cea mare a Gimnasiulu. La aceste esamene publice, precum si la festivitatea de incheiere are onóre subscris'a Directiune a invitá pe parintii scolariloru, precum si pe toti amicii si binevoitorii scóleloru. Brasiovu in 7 Iuniu 1880 st. v. Directiunea scóleloru centrale romane ort. or.

[Phylloxera in Ungari'a] iea dimensiuni totu mai mari, Mai in urma s'a constatatu aparitiunea phylloxerei in viile din apropiare de Panciov'a. Guvernulu a tramisu indata unu espertu la faci'a loculu spre a eruá, cátu terenu este infectatu.

[Avisu.] Toti acei on. domni, cari au binevoitu a se insarcina cu vinderea musicaliloru edate in favórea societate „Romania Jun'a“, sunt rogati a impartasi sub adresa acestei societati (1 Sonnenfelsgasse Nr. 1) celu multu pèna in 9 Iuliu st. n. resultatulu vinderei, deórece comitetulu cu diu'a acést'a isi intrerumpe din caus'a feriloru, functiunea pèna in lun'a lui Octobre st. n.

[Insecte veninóse.] „Stéu'a Dobrogei“ ne spune, cá Dunarea presinta unu spectacolu cu totulu infioratoriu; miliarde de iusecte

saru si acoperu ap'a; aceste insecte au o formatiune esceptionala, sunt veninóse si aerulu de prin pregiuru a ajunsu a fi de nesuferitu. — Óre se fia aceste insecte inrudite cu muscele columbace ce bantuié inca tienuturile nóstre?

[Multiamita publica.] Epitropulu bisericeii nóstre gr. or. din comun'a Stupini, Nicolae Barsanu, care intodéuna s'a distinsu cu zelu nefaçigabilu faci'a de binele si prosperitatea bisericeii, considerabil'a suma de 200 fl. v. a. din a caroru procente conformu dispositiuniloru facute la timpulu seu se se acopere unele necessitati imperióse ale bisericeii. Pe lènga acést'a a binevoitu a procurá din propriile mediulóce totu pe sém'a bisericeii nóstre unu policandru frumosu in pretiu de 50 fl. v. a. si unu praporu potrivit cu hramulu bisericeii nóstre, imperatii Constantinu si Elena, pentru care a jertfitu sum'a de 20 fl. v. a.

Prin aceste generóse donatiuni, numitulu epitaopu 'si-a càstigatu unu meritu neperitoriu si totodata si-a adausu multu la stim'a si védi'a, de care s'a bucuratu si se bucura intre consatenii sei. Din aceste consideratiuni subscrisulu se semte indemnatu a aduce d-lui epitropu bisericescu si scolaru Nicolae Barsanu, in numele comitetulu parochialu, acést'a multiamita publica, dorindu, cá creatorulu sei lungésca firulu vietiei si cá acést'a fapta plina de marinimia se stimuleze pe multi intru a scurge la deoperirea si indeplinirea necessitatiloru bisericeiloru si scóleloru nóstre preste totu.

La insarcinarea comitetulu parochialu.

Stupini in 15/17 Iuniu 1880.

Iosifu Maximilianu,
invetiatoru.

[Scóla de marina.] Ministrulu de resbelu d. gener. Slaniceanu a adressatu o circulara cátra comandantii divisiuniloru teritoriale, prin care declara, cá doresce a infintiá, cátu mai curèndu, o scóla de marina cu copii de vârsta intre 10—12 ani in orasiulu Constanti'a, care se devina o pepiniera de mateloti pentru bastimentele maritime ale Romaniei si voindu a preferi pe copii soldatiloru de linia ai dorobantiloru séu calarasiloru, cari ar' fi remasu orfani din campani'a ultima, róga pe dnii comandantii a cerceta pe teritoriulu divisiei loru si ai reportá numerulu acestoru copii, pe cari familiile loru ar' voi se i destine acestui serviciu. Acesti copii voru fi crescuti, instruiti si intretienuti in socotéla statulu.

[Museulu din Bucuresci] s'a inavutitu, ne spune „Romanulu“, dilele aceste cu doue busturi de-o mare insemnatate istorica si nationala: bustulu imperatulu Traianu si unu Dacu, celu d'antaiu este de marmora de Carara si alu doilea de gypsu, amendoue lucrute de unulu din cei mai celebri sculptori italiani, d. prof. Voss. Aceste lucrari artistice au fostu daruite museulu de generosulu d. G. San-Marinu, care si-a propusu se inavutiésca museulu si cu alte obiecte pretióse.

[Unu legatu pentru invalidii romani.] „Monitoriulu“ publica decretulu domnescu, prin care se primesce legatul in suma de cincimii galbeni, prevediutu in testamentulu defunctei Ecaterina Stárcea, in folosulu invalidiloru din resbelulu purtatu pentru independintia si cei ce voru resultá si din alte resbele, ce statulu romanu va mai poté avé. Acestu fondu va portá titlulu de „Fondulu Ecaterin'a Stárcea, nascuta, Ene Valienca.“

[Surparea unei biserice.] Bisericea gr. cat. in Holiatina-nóua (comitatulu Maramuresiu), desi erá zidita numai de curèndu, a fostu inchisa din partea autoritatii politianesci, din cauza cá erá in periculu de a se surpá. Candu voira se derime boltél'a acést'a s'a surpatu si a ingropatu sub ruinele sale pe intreprindietoriulu din Hust Petru Adriani impreuna cu diece lucratori. In anulu 1875 s'a intemplat unu casu analogu in Carasleu dejosu, candu s'a nenorocitu fratele numitulu architectu Franciscu Adriani, cu mai multi lucratori.

Comitetulu societatii sodaliloru romanu meseriasii, apretiandu spriginirea ce-o intimpina membrii societatii spre ajungerea frumosulu loru scopu de cultura, aduce prin acést'a multiamita publica aceluor Domni, cari cu ocaziunea productiunei din 15/27 Iuniu a. c. au contribuitu peste tacs'a de intrare.

Brasiovu 17/29 Iuniu 1880.

Comitetulu :
B. Baulescu.
pres.

[Compendiu de pedagogia] de Dr. Lazaru Petroviciu, professoru la institutul pedagogico-teologicu din Aradu. Tipografia diecesana, Aradu 1880. Pretiulu unu exemplariu, tipariu frumosu, 8° mare 176 pagine cu o tabla cu ilustratiuni este 1 fl. 50 cr. Acestu opus este dedicatu III. Sale Episcopulu Ioanu Metianu Autorulu dice in prefaçi'a: „... Se pretinde cu dreptu, cá mai alesu educatorii de profesiune se fia cátu de bine initiati in studiulu frumosu alu pedagogiei si se nu traiésca in credinti'a desiérta, cá pracs'a ajunge spre realizarea scopulu. . . ar' fi timpulu, cá se ne nisuiamu a fi mai orientati pe terenulu educatiunei . . . mi-am datu ostenéla a tractá pe scurtu educatiunea din tóte punctele de vedere, cá totu insulu sè-si póta formá o icóna fidelá despre oper'a marétia a educatiunei. Pentru realizarea acestui scopu am folositu autorii cei mai bunu, dér' nu m'am tienutu in sistemu nici de unulu. . . .“

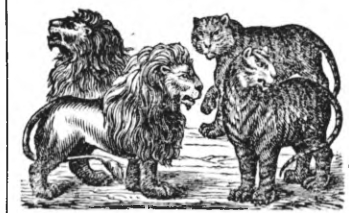
[„Ambigu Transylvanien“] este titlulu unei cárticele in limb'a francesá aparuta in editur'a lui H. Dressnandt in Brasiovu, scrisa de pseudonimulu N. N. Cook (professorele I. L. Bitterlin din Brasiovu) si contienandu o colectiune séu, cumu dice autorulu, unu „Menu“ compusu din diferite tractate (poesii, novellete s. a.) „nu prea piparate, nici prea serate“ dér', cari potu oferí o distractiune placuta cetitoriulu. Acést'a cárticica elegantu tiparita, contiene si o fotografia frumósa a orasiulu Brasiovu (dela fotografulu Adler) si costa brosiata numai 1 fl. séu 2 fr. 50 cent. O poesia pe pag. 70 lauda frumuseii orasiulu Brasiovu. Autorulu se serva de-o limba fórte alésa francesá si se arata cu deosebire forte in intrebuintiarea de gallicisme fine.

[Avisu.] Cartea „Despre legume“ se afla spre vendiare la autorulu Nic. Avramu, invetiatoriu in Totvárád, p. u. Soborsin, cu pretiulu de 60 cr.

E mai simplu, practic si eftinu a comandá cu asemnata postalá (posta utalvány), pe eare este destulu locu pentru corespondintia pe amendoue feçie, tramitiendu cu ea pretiulu, la care se se mai adauga la 1—3 es. 5 cr. ér' la 4—10 es. 15 cr. pentru francare. Indata dupa primirea comandai se tramitu esemplarele cerut sub fasie, francate. — Cari voiescu a le primi recomendate au a mai adauge inca 10 cr. — Tramitiendu pretiulu pentru 10 es. unulu se dá rabatu in cinciste. Sunt toti rogati a insemna essactu: numele, comun'a si post'a ultima, unde are a se tramite cartea.

Sciri ultime.

Berlinu 29 Iuniu. Conferinti'a ambasadiloru a adoptatu cu unanimitate raportulu asupra traseulu fruntariiloru turco-grecesci propusu de Françi'a. Conferinti'a a stabilitu fruntariile asia cá sè se evite cátu mai multu unu contactu alu Greciloru cu Albanesii.

Mare

MENAGERIA

cea mai mare din câte se afla ambulante. Ea contiene animale din tóte pàrtile lumei.

E deschisa pentru publicu dela 8 óre dimineat'i pèna la 9 óre sér'a.

Hranirea tuturoru animaleloru rapace la 6 óre dupa amédu.

Totodata se observa cá, subsemnatulu doresc a cumpera unu cànede oi albu si pui (málac) albi de bivolu. Cu tóta stim'a

—5

PASSOG.

Cursulu la burs'a de Vien'a
din 28 Iuniu st. n. 1880.

5 ^o / _o Rent'a charthia (Metalliques) . . .	73 80	Oblig. rurali ungare . . .	94.75
5 ^o / _o Rent'a-argintu (impromutu nationalu) . . .	74 55	„ „ Banat-Timia. . .	94.50
Losurile din 1860 . . .	133.50	„ „ transilvane. . .	94.50
Actiunile bancei nation. . .	827.—	„ „ croato-slav. . .	95.—
„ instit. de creditu . . .	284.80	Argintulu in marfuri . . .	—
Londr'a, 3 luni. . .	117.25	Galbini imperatesci . . .	5.54
		Napoleond'ori . . .	9.34
		Marci 100 imp. germ. . .	57.60

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gótt si fiu Henriu.